

Gents STAM presenteert collectie van voorwerpen uit gerechtelijke onderzoeken

Een crimineel museum

PIETER DUMON

Drugs, wapens en allerlei ander illegaal materiaal. Je hoeft er niet altijd de onderwereld voor in te duiken. Het Gentse Stadsmuseum STAM plunderde de archieven van de gerechtelijke politie en stelt de buit tentoon in hun tijdelijke museum van de misdaad.

Het verhaal van het museum van de misdaad begint – hoe kan het ook anders – met een diefstal. In de nacht van 23 mei 1990 gaan dieven in het Bijlokemuseum, de voorloper van het huidige STAM, aan de haal met een 16de-eeuwse schenkan. Het kostbare object blijft jarenlang spoorloos. Tot een paar jaar geleden plots een mail binnenloopt bij de museumdirectie met de vraag of ze de kan niet terug willen kopen. De gerechtelijke politie wordt ingeschakeld, ze lokaliseren het hoogbejaarde ding bij een antiquair in Amsterdam en bezorgen het aan het museum terug.

Tussen pot en pint laten de flikken vallen dat ze zelf ook ooit een museum hadden. Boordevol opmerkelijke objecten uit al lang verjaarde criminele dossiers. Die werden aanvankelijk gebruikt als didactisch materiaal voor politieagenten in opleiding. Nadien werd er af en toe een rondleiding voor buitenstaanders georganiseerd. “Jef Geeraerts bijvoorbeeld is onze wapencollectie komen bekijken”, vertelt Philippe Dumarey, rechercheur op rust, die in het

Via vreemde, lugubere of grappige objecten en verhalen erbij krijg je zicht op onderzoeken

politiemuseum de rondleidingen verzorgde.

Alleen zijn die voorwerpen waar hij over vertelde na een zoveelste verhuizing niet meer uit de kartonnen dozen geraakt. De interesse van het museumteam is gewekt en na anderhalf jaar uitpakwerk is het museum van de misdaad een feit.

In acht stukken gezaagd

Aan de hand van een hele reeks vreemde, lugubere of grappige objecten en de verhalen die er bij horen krijg je een overzicht van de verschillende stappen in een politieonderzoek. De tafel en de zaag die bij de zogenaamde Valentijnsmoord horen illustreren bijvoorbeeld hoe belangrijk het onderzoek van de plaats delict is. De dader van die moord vermoordde zijn vrouw, zaagde haar in acht stukken en smet die in de vaart. De sporen van zijn gruweldaad werden zorgvuldig gewist. Op één bloedspatje na. Dat kostte de dader uiteindelijk de kop.

De beroemdste zaak die aan bod komt is mischien wel die van Freddy Horion en Roland Feneulle, die op 23 juni 1979 het gezin van autohandelaar Roland Steyaert uitmoordden. Het zou de eerste moordzaak worden waarvan de reconstructie op bewegend beeld werd vastgelegd. Horion komt trouwens ook elders in de expo aan bod. Op de afdeling in beslag genomen goederen ligt een griezelig perfecte kopie van een pistool, die Horion in de gevangenis maakte. Hij hoopte dat het ding echt genoeg zou lijken om een ontsnapping te forceren. Helaas.

Er passeren gelukkig ook

meer luchtige onderwerpen de revue. Zo krijgen bezoekers te zien hoe je aan de hand van een gestandaardiseerde Identi-Kit ook zonder tekentalent een robotfoto kan maken. Er wordt uitgelegd hoe sommige dieven vroeger tegen de lamp liepen door de specifieke manier waarop hun vrouw hun sokken stopte. En in de afdeling zeden wordt aan de hand van in beslag genomen materiaal – van de boeken van Jan Wolkers tot de hitsingle ‘Je t’aime moi non plus’ – gedemonstreerd hoe de moraal in onze samenleving is geëvolueerd.

Expliciete beelden

“Het was zoeken naar een evenwicht”, vertelt Marieke Vangheluwe, die samen met haar collega’s de expo samenstelde. “Je wil ook niet te veel expliciete beelden laten zien. Als je anderhalf jaar in die dozen duikt kweek je een soort olifantenvel, waardoor je de hardheid van bepaalde dingen soms niet juist meer in kan schatten. Bepaalde foto’s die ik nog wel vond kunnen, waren voor buitenstaanders absoluut *not done*.”

De expo kreeg hoe dan ook een 16+-label mee. Daarmee komen de bezoekers nog makkelijk weg. Wie destijds het politiemuseum wou bezoeken, raakte daar enkel met een blanco strafblad binnen. De rondleiding zou criminele geesten immers net iets te veel inspiratie kunnen bezorgen.

Het museum van de misdaad van 26/10/2018 tot 30/04/2019 in STAM

► Met een Identi-Kit kan je ook zonder tekentalent een robotfoto maken. © RV

► Een kopie van een pistool, die Freddy Horion in de gevangenis maakte. © RV